

DOI [https://doi.org/10.32405/2218-7650-2020-13\(42\)-213-239](https://doi.org/10.32405/2218-7650-2020-13(42)-213-239)
УДК 378.37.2.001

Сіданіч Ірина Леонідівна,
доктор педагогічних наук, доцент,
професор кафедри педагогіки, адміністрування і
спеціальної освіти Навчально-наукового інституту
менеджменту та психології
ДЗВО «Університет менеджменту освіти».
Київ, Україна.
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-2992-3808>
2363395@ukr.net

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ «ХРИСТИЯНСЬКА ПЕДАГОГІКА»

Анотація. Підготовка здобувачів вищої освіти, на сьогодні, є державним пріоритетом і вимагає якісного підходу до її організації, особливо в умовах розвитку інформаційних технологій. Аналіз проблеми формування духовних цінностей свідчить про те, що це є одним з пріоритетних напрямів освітньої системи XXI століття, вищі заклади світи за своїм статусом зобов'язані професійно готувати не тільки дипломованих фахівців, а й виховувати духовно розвинених громадян. Таке взаємовигідне поєднання можна вважати одним із найважливіших чинників оновлення духовних цінностей. У статті розглядається особливості підготовки здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні вищої освіти, розкривається зміст освітньо-професійної програми «Християнська педагогіка», наголошується на тому, що умови сьогодення сприяють переорієнтації освітнього процесу зі знанневої парадигми навчання на діяльнісну та компетентнісну. Обґрунтовується актуальність і необхідність використання дистанційної форми навчання, розкриваються особливості підготовки та описуються компетентності, якими будуть володіти майбутні викладачі з християнської педагогіки у вищій школі. Визначаються перспективні напрями підготовки шляхом активного використання сучасних комп'ютерних, мережних або мобільних технологій в освітньому процесі вищої школи. Проаналізовано окремі завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня, які розроблені на компетентнісній основі з урахуванням

міжпредметних зв'язків і передбачають виконання в дистанційному режимі. Розкривається сутність та наводяться приклади дистанційного навчання здобувачів вищої освіти. Зокрема, описується розроблена система інформаційного забезпечення дистанційного навчання та розміщення навчального матеріалу на платформі дистанційного навчання ДЗВО «Університет менеджменту освіти». Зазначається, що автоматизація основних функцій управління освітнім процесом здобувачів вищої освіти в дистанційному режимі сприяє забезпеченню якості надання освітніх послуг закладом вищої освіти.

Ключові слова: підготовка здобувачів вищої освіти; компетентнісна парадигма; дистанційне навчання; освітньо-професійна програма; духовні цінності.

1. ВСТУП / INTRODUCTION

Постановка проблеми. Організація підготовки здобувачів вищої освіти, особливо, другого (магістерського) рівня, в умовах реформування освітньої галузі, вимагає забезпечення необхідного рівня якості. Саме визнання державою пріоритету інвестицій в людський капітал сприяло переорієнтації освітнього процесу зі знанневої парадигми навчання на діяльнісну та компетентнісну. Вища освіта спрямовує свої зусилля на створення умов, які б забезпечили фундаментальну потребу здобувача освіти у свободі вибору цілей і особливо у вираженні власних духовних цінностей. Важливо лише, щоб цей вибір був правильним. У цьому зв'язку докорінне поліпшення вищої освіти – висока і благородна мета оновлення розумового, соціального і духовного життя молоді людини – інстанцій, які роблять її мудрою. Молодь має опанувати велику науку вірності, альтруїзму, любові до людей як підґрунтя для життя-служіння, позбавленого переважаючих утилітарних спонук. Лише любов, вірність, справедливість і багато інших цінностей ведуть молодь до добродійності і досконалості. Збагачення духовними цінностями, загальнолюдська значущість яких очевидна, стає ключовим імперативом нашої молоді. На часі масштабність почуттів, думок і дій кожної особистості. Духовні орієнтири мають пронизати освітній процес на всіх його вікових етапах. Піклування про духовно розвинену особистість нині виявилось не просто суспільним гаслом, яке прийшло на зміну іншим пріоритетам, а стало по-справжньому біллю суспільства. Деіндивідуалізація і дегуманізація особистості дійшли до крайньої межі; непомірно культивується

раціоналізм мислення, коли вона діє лише жорстко нормативно, тобто подібно до автоматів. Зникає, таким чином, почуттєве осягнення світу у цілому і всіх його складових. Вищий сенс життя людини – набуття духовності. Якщо особистість її не привласнює, то вона вилучає справжнє життя із самої себе, а то й зі свого ближнього. Адже життя як нескінчений ряд зовнішніх задач, не просякнутих духовністю, тим самим стає ціннісно примітивним. Тому важливо, щоб кожна особистість будувала власне життя таким чином, щоб набута духовність добродійно впливала на її життя, робила його по-великому значущим [1].

Зазначене сприяло оновленню змісту підготовки здобувачів освіти на всіх рівнях й розробці освітніх програм відповідно для кожного рівня та категорії здобувачів вищої освіти. У Законі України «Про вищу освіту» зазначається, що освітньо-професійна програма є певною системою освітніх компонентів, сукупність та логічна послідовність яких забезпечує набуття відповідних компетентностей для успішної професійної діяльності у майбутньому [3]. Крім того, зазначена освітньо-професійна програма обумовлює вибір форм, методів і технологій для формування та розвитку певних компетентностей здобувачів вищої освіти, зокрема й застосування заочної (дистанційної) форми навчання.

У зв'язку із стрімким розвитком процесів інформатизації суспільства нагальною потребою стає інформатизація освітньої галузі, яка, за твердженням В. Бикова, формує кадровий потенціал цього процесу і забезпечує сталий розвиток самого суспільства [2]. Враховуючи зазначене одним із завдань стає підготовка здобувачів освіти до життєдіяльності в інформаційному суспільстві. А забезпечити це можливо шляхом активного використання ІТ в освітньому процесі, і, в першу чергу, впровадженні дистанційного навчання. Саме дистанційне навчання сприяє оволодінню навичками інформаційного життя суспільства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні і практичні аспекти відкритої освіти та дистанційного навчання у закладі вищої освіти висвітлено у працях таких науковців як О. Андрєєв, В. Биков, М. Жалдак, С. Касьян, Л. Ляхоцька, В. Олійник, Є. Полат, С. Сисоєва, М. Солдатенко, А. Хуторський та ін. Змістовно-організаційні аспекти дистанційної освіти та використання комп'ютерних технологій в освітньому процесі, зокрема, закладах вищої освіти розглядали В. Биков, М. Бухаркіна, Р. Гуревич, В. Дивак, М. Жалдак, Ю. Жук, М. Кадемія, С. Калашнікова, Д. Колисніченко, Д. Куракін, С. Литвинова, С. Масло, Т. Махиня, А. Мацкевич, М. Моїсеєва, Н. Морзе, Є. Полат, В. Пономаренко, В. Олійник, В. Рябов, В. Сілашко, С. Синенко, О. Спирін, Ю. Триус, М. Шишкіна та ін. Формування змісту

підготовки магістрів з християнської педагогіки у вищій школі ґрунтується на теоретичних і практичних нарадках І. Андрощук, І. Беха, М. Євтуха, В. Жуковського, О. Кислашка, Л. Москальової, З. Рябової, П. Сауха, І. Сіданіч, Г. Тимошко, Г. Шевченко та ін.

На думку вченого І. Беха, нині ми переживаємо справжній ренесанс у педагогіці: вона сповна одухотворяється. Це стало можливим завдяки її глибинному психологічному супроводу, йдеться про нову освітню парадигму. Зокрема, вводяться нові наукові категорії: вчинкове життя, вищі смисли, смислоціннісна сфера, духовність як вираження духу, духовна зустріч, суб'єкт життя в духовності, духовна особистість, Я-духовне, духовна самосвідомість, духовна рефлексія. Нині вживане поняття «духовна цінність» має асоціюватися з духовною здібністю. Під останньою будемо розуміти єдність певного вищого етичного знання (поняття) і способу, за допомогою якого вона набуває особистісного сенсу. Причому цей спосіб повинен базуватися на механізмах свідомого породження конкретною особою згаданого сенсу як вищої духовної інстанції (наприклад, безумовної любові, благочестя тощо). Усі вони в залежності від конкретної виховної мети селективно використовуються для розробки як дослідницьких проектів, так і побудови на основі їх результатів проектів практико-перетворювальних, де духовна зрілість особистості стає мірою продуктивності означених проектів [1].

Проблема формування і розвитку духовної зрілості надзвичайно складна, тому до неї слід підходити з великою відповідальністю. Тож відверте визнання наших реальних можливостей видається досить суттєвим, оскільки у цій царині найбільше зустрічається поверховості, сумнівних суджень і рекомендацій. З огляду на це здобувач вищої освіти має володіти інноваційними уявленнями про сучасні педагогічні технології, адекватні її внутрішньому сенсу методи, які утримують ідею одухотворення особистості стосовно певних фрагментів світу ідей і світу речей, до яких вона долучається.

Аналіз стану зазначеного питання у наукових джерелах свідчить, що підготовка фахівців з християнської педагогіки тільки починає розроблятися, нагальною потребою є: формулювання концептуальних засад формування змісту навчання, пошук механізмів оптимальної інтеграції інноваційних технологій навчання в систему підготовки здобувачів вищої освіти, визначення дієвих механізмів управління якістю надання освітніх послуг тощо.

В основі підготовки здобувачів спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» за освітньо-професійною програмою (ОПП)

«Християнська педагогіка» освітнього ступеня «магістр» покладено чинну нормативно-правову базу: Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», Положення про дистанційне навчання (наказ МОН України від 25.04.2013 р. № 466), Положення про організацію освітнього процесу у ДЗВО «Університет менеджменту освіти» тощо. На підставі цього на кафедрі педагогіки, адміністрування і соціальної роботи було розроблено освітньо-професійну програму «Християнська педагогіка». Програма ґрунтується на вищезазначених нормативно-правових документах і враховує, що даний рівень вищої освіти передбачає здобуття особою знань, умінь, навичок за обраною ОПП, які, за Законом «Про вищу освіту», є поглибленими теоретичними чи практичними. Під час навчання за цією програмою здобувачі вищої освіти мають опанувати методологічними засадами наукової та професійної діяльності, мають набути необхідних компетентностей для успішного виконання інноваційних завдань під час професійної діяльності. Програма побудована на засадах компетентнісного та діяльнісного підходів і передбачає опис компетентностей та видів діяльності у певній професії, що є необхідним для здобувача освіти по завершенню навчання бути конкурентоспроможним. Визначені компетентності та їх набуття є освітніми результатами, що отримані по завершенню навчання. Результати навчання можна виміряти, ідентифікувати та кількісно оцінити, бо вони є сукупністю певних компетентностей, знаннями, уміннями, навичками, які набуті особистістю під час навчання за освітньо-професійною програмою [3]. Зазначена Програма включає дві частини: освітню та науково-дослідницьку й має мету, кількість кредитів ЄКТС, визначений зміст, що сформульований у термінах навчання, форми атестації здобувачів, описано систему забезпечення якості, а також вимоги професійних стандартів та опис компетентностей випускника.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ / AIM AND TASKS

Мета нашого дослідження – визначити особливості підготовки здобувачів вищої освіти за ОПП «Християнська педагогіка» за заочною (дистанційною) формою навчання та педагогічні умови формування і розвитку духовної зрілості здобувачів вищої освіти у сфері освітнього менеджменту.

Відповідно до зазначеної мети у статті поставлено такі **завдання**:

- здійснити аналіз сучасних досліджень та наукових прогнозів стосовно перспектив підготовки здобувачів освіти на другому (магістерському) рівні в умовах розвитку інформаційних технологій;

- визначити систему інформаційного забезпечення дистанційного навчання за освітньо-професійною програмою «Християнська педагогіка»;
- проаналізувати нормативно-правову базу і зміст навчання майбутніх магістрів за освітньою програмою «Християнська педагогіка» та охарактеризувати педагогічні умови формування і розвитку духовної зрілості здобувачів вищої освіти у сфері освітнього менеджменту.

3. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ / THE THEORETICAL BACKGROUNDS

Теоретичні засади нашої розвідки – вивчення змісту освітньо-професійної програми «Християнська педагогіка» та особливостей підготовки здобувачів вищої освіти за дистанційною формою навчання.

Аналіз новітніх літературних джерел свідчить, що організація освітнього процесу підготовки здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні здійснюється на методологічній основі, що передбачає використання інноваційних педагогічних технологій суб'єкт-суб'єктної взаємодії викладача та студентів, пріоритетність особистісного, компетентісного та системного підходів. Провідним принципом організації освітнього процесу є людиноцентриський.

Висока педагогічна культура та професіоналізм суб'єктів освітнього процесу підготовки майбутніх магістрів за освітньо-професійною програмою «Християнська педагогіка» залежить від рівня володіння науково-педагогічними працівниками закладу вищої освіти психологічним, педагогічними, дидактичними навиками організації освітнього процесу. Визначення даного рівня ґрунтується на методологічних рівнях наукового дослідження: теоретичному, теоретико-емпіричному, емпіричному тощо.

Підготовка здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою (ОПП) «Християнська педагогіка» здійснюється на базі Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» кафедрою педагогіки, адміністрування і соціальної роботи [9]. Сам освітній процес забезпечено кадровими, навчально-методичними, інформаційними ресурсами та ін. Для забезпечення підтримки здобувачів вищої освіти з християнської педагогіки обов'язково враховуються їх освітні потреби та запити, бо особливістю цього контингенту є такі риси як: різновікова аудиторія, досвідченість, особи з особливими потребами, здобувачі обіймають різні посади в різних галузях, належать до певної релігійної конфесії, необхідність та актуальність заочної форми навчання тощо. Система

внутрішнього забезпечення якості вищої освіти підтверджує, що вищезазначене відповідає освітній меті підготовки магістрів і вони проінформовані про існування як самої системи якості освіти так і наявності певних ресурсів її забезпечення. Сучасна теорія освіти у своїх пошуках прагне здійснювати випереджальний вплив на практику вищої школи, яка повинна реально збагатити особистість майбутнього магістра вищими смислами життя з метою постійного утвердження їх у власній діяльності та поведінці.

Зрілість науки про освіту має визначатися тими її теоретико-методологічними можливостями, які дозволяють створенню навчальних технологій, спроможних ефективно досягти вищезазначеної освітньої мети. Як обґрунтовувалося вище, провідною формою навчання, в умовах інформатизації освіти, є заочна (дистанційна). Ми підтримуємо висловлювання Л. Ляхоцької що під час саме дистанційного навчання шляхом віддаленого доступу до навчальних матеріалів у зручний час і забезпечується розвиток умінь тих, хто навчається щодо роботи з інформацією, відбувається соціалізація їх особистості, розвиток пізнавальної активності. А під час взаємодії усіх учасників освітнього процесу активно запроваджується прогресивні методики навчання, через співробітництво та використання, наприклад методу проєктів розв'язуються дослідницькі, проблемні завдання. Взаємодія з тим, хто навчає носить фасилітативний характер, а система контролю відбувається у режимі оперативного зворотного зв'язку (оперативне звернення до викладача або консультанта у зручний час для того, хто навчається), так і відстрочений контроль (тестування) [4].

У межах нашого дослідження ми під комунікаційними каналами Інтернет будемо розуміти web-платформи всієї системи комп'ютерних мереж, основне призначення яких полягає в інформаційному обміні між двома або більшою кількістю людей. У нашому випадку обмін інформацією відбувається між науково-педагогічними працівниками закладу вищої освіти, які задіяні в освітньому процесі, та здобувачами вищої освіти спеціалізації «Християнська педагогіка».

4. МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ / RESEARCH METHODS

Результативність дослідження особливостей підготовки здобувачів вищої освіти за дистанційною формою навчання визначається процесами опрацювання, засвоєння та використання знань. Теоретичний рівень пізнання процесів трансформації пов'язаний із використанням системного підходу. Принцип системності, як невід'ємний елемент діалектичного

методу дослідження, органічно взаємопов'язаний із принципами розвитку, єдності й боротьби суперечностей, історизму тощо. Дослідження соціокультурних трансформацій базуються на комплексному застосуванні цих логічних принципів, кожен з яких об'єднує низку більш конкретних прийомів, правил, засобів пізнання.

У процесі вивчення предмета дослідження та задля розв'язання поставлених завдань нами було проведено опитування та проаналізовано його результати. Зазначене включало певну сукупність загальних методів наукового пізнання, що використовуються як на емпіричному, так і на теоретичному рівнях дослідження. У ході дослідження було здійснено поелементний аналіз стану підготовки здобувачів вищої освіти, синтез результатів інтерпретації та ін. В освітньому процесі для забезпечення якості надання освітніх послуг інтенсивно використовувалися мобільні месенджери: WhatsApp, Viber, Telegram, Facebook Messenger та ін., бо використання зазначених месенджерів дозволило оперативно надати та отримати інформацію, висловити побажання, провести опитування тощо. Нагальною потребою стала підготовка електронних підручників та навчально-методичних посібників, які, б з одного боку, враховували християнські традиції, а з іншого, тенденції розвитку сучасної науки та сприяли б розвитку професійної компетентності сучасного викладача християнської педагогіки. Вкрай актуальним стало розроблення е-технологій оцінювання рівня навченості здобувачів вищої освіти та стану формування їх професійної компетентності з подальшою інтерпретацією результатів та надання рекомендацій щодо покращення стану цього процесу в автоматичному режимі. Використання комунікаційних каналів Інтернет сприяло пошуку нових шляхів до пізнання Істини, знаходженню ключів до сердець та розуму майбутніх фахівців.

5. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ / RESEARCH RESULTS

З метою якісного управління освітнім процесом в магістратурі за ОПП «Християнська педагогіка» на кафедрі педагогіки, адміністрування і соціальної роботи Навчально-наукового інституту менеджменту та психології професорами і доцентами кафедри Т. Махиною, Н. Приходькіною, І. Сіданіч, Г. Тимошко, Д. Грищуком розроблено систему інформаційного забезпечення дистанційного навчання. Дана система дозволила передбачити автоматизацію основних функцій управління освітнім процесом здобувачів вищої освіти в дистанційному режимі. А саме: планування та організація освітнього процесу через вільний доступ кожного учасника до навчально-методичного забезпечення навчальних

дисциплін; адміністрування, облік, аналіз та коригування успішності навчання здобувачів вищої освіти; проведення моніторингу: якості навчання; стану професійної компетентності учасників освітнього процесу за дистанційною формою навчання тощо. Крім того, опитування науково-педагогічних працівників, що забезпечують дистанційне навчання здобувачів вищої освіти, підтвердило значне полегшення проведення аудиторних (лекції, семінарські, практичні), позааудиторних (наставництво, консультації, підготовка та захист дипломних проектів, участь в освітніх проектах) занять. Викладачі активно стали використовувати такі методів навчання як: проблемного, проблемно-пошукового, інтерактивного, проектного навчання.

Головною особливістю дистанційного навчання стала нагальна потреба розробки дидактично обґрунтованих підходів до проектування завдань до самостійної роботи студентів (далі – СРС). Підготовка студентів заочної (дистанційної) форми навчання в умовах ECTS передбачає при вивченні кожної дисциплін до 90% часу від загального навчального навантаження відводити на самостійну роботу [5].

Проаналізуємо окремі завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти, розроблені на компетентнісній основі з урахуванням міжпредметних зв'язків. Програма PowerPoint, яка входить в пакет Microsoft Office, активно використовується для складання презентацій, нестандартних рефератів, різних творчих завдань. Взагалі використання пакету Microsoft Office, наприклад OneNote чи Excel, дає можливість оперативно фіксувати чи обробляти будь-яку інформацію, сприяє вирішенню творчих завдань працюючи як особисто так і у групі. Здобувачі вищої освіти активно використовують для розв'язання навчальних завдань такі програми пакету Microsoft Office як Publisher, PowerPoint, Word. Зазначене програмне забезпечення сприяє структуризації навчального контенту та сприяє більш якісному опануванню змістом навчальних дисциплін.

Наведемо приклади використання ІТ в освітньому процесі підготовки магістрантів з християнської педагогіки вищої школи, що розроблені викладачами кафедри педагогіки, управління та адміністрування. Для мотивування студентів використовувати ІТ в подальшій професійній діяльності їм пропонується виконувати такі завдання, розв'язання яких буде корисним для них.

Наприклад, при опануванні навчальною дисципліною «Інформаційні технології в освіті» (розробила канд. пед. наук, доцент Т.Махиня) магістрантам надаються завдання «Розробити практичні чи тестові

завдання для студентів щодо вивчення власної дисципліни на основі таксономії Блума (запам'ятовування, розуміння, застосування, аналіз, синтез, відтворення) та сучасних інформаційних технологій Падагогічного колеса Аллана Каррінгтона», «Проаналізувати структуру та дидактичні функції програм-оболонок для тестування, представлених в мережі Інтернет, зокрема БанкТестовРу, Майстер-тест, QREATURE, Твій тест, МуХТест тощо» та ін. забезпечують взаємозв'язок і поглиблене вивчення дисциплін «Педагогічний контроль в системі освіти» й «Педагогічна та професійна психологія» та спрямовані на формування у майбутнього фахівця готовності до використання ІКТ при організації контролю навчальних досягнень студентів. А завдання типу «Підготувати навчально-презентаційні матеріали до викладання дисципліни за власним вибором засобами Microsoft Office» дозволяють здобувачам вищої освіти, за попередньо заданими критеріями оцінювання, самостійно визначати рівень складності підготовлених матеріалів та впровадження в них спецефектів (відеопрезентація, голосовий супровід, створення відеороликів, нарізка відео- чи аудіо-фрагментів) спрямовані на формування у майбутнього викладача вищої школи готовності до використання ІКТ у навчально-методичній діяльності тощо.

Крім того, у межах цієї дисципліни є такі завдання «Підготувати документ Microsoft Word «Орієнтовна структура дипломної роботи». Вона включає: титульний аркуш, основні структурні елементи дипломної роботи, що містять електронний зміст та автоматичні посилання на список використаних джерел», «Порівняти можливості антиплагіатних програм на наявність запозичень із загальнодоступних джерел, що знаходяться в мережі Internet за різними параметрами», «Провести опитування серед Ваших студентів на довільну тему та опрацювати його результати, використовуючи форми в Google Docs», забезпечують взаємозв'язок і поглиблене вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» та спрямовані на формування у майбутнього фахівця готовності до використання ІКТ у власних наукових дослідженнях.

Наступне завдання «Скласти опорну хронологічну таблицю, яка б дозволила ознайомитися із сутністю, особливостями та історією розвитку дистанційного навчання»; «Розробити проект електронного навчально-методичного комплексу дисципліни «Основи християнської педагогіки»»; «Підготувати каталог електронних освітніх ресурсів до вивчення дисципліни «Християнська духовність»»; «У вигляді таблиці за вільно визначеними критеріями проаналізувати характеристику, можливості та переваги сучасних соціальних сервісів Веб 2.0.», «Ознайомитися із сутністю

веб-квестів та їх прикладами, представленими в мережі Інтернет та розробити у групах по 4–5 осіб проект веб-квесту на довільну тему. Роботу над проектом виконувати у середовищі спільного документообігу» тощо забезпечують взаємозв'язок і поглиблене вивчення дисциплін самостійного вибору студентів «Основи християнської моралі» й «Методика викладання навчальних дисциплін духовно-морального спрямування» та спрямовані на формування у майбутніх фахівців готовності до здійснення освітньої діяльності в інформаційно-освітньому середовищі з єдиними технологічними засобами перебігу освітнього процесу та інформаційною підтримкою документообігу. Під час опанування навчальною дисципліною «Інформаційні технології в освіті» (викладач Т. Махиня) відбувається формування у магістрантів готовності до використання ІТ у власній презентаційній діяльності та поширення основ духовно-морального виховання в сучасному інформаційно-освітньому середовищі. Цьому сприяє таке завдання як «Спроекувати та розробити персональний сайт викладача за допомогою конструкторів сайтів www.ucoz.ua чи Google Сайт» та завдання «Проаналізувати переваги та недоліки сайту власного освітнього закладу із іншими довільними сайтами подібних закладів освіти за самостійно визначеними критеріями» забезпечують між предметні зв'язки навчальних дисциплін і сприяють їх опануванню. Виконання вищезазначених завдань саме у дистанційному режимі сприяє більш осмисленому виконанню завдань. Це пов'язано із тим, що під час дистанційного навчання здобувач виконує завдання у час коли йому зручно не відволікаючись на інші справи. Він має можливість вільного, не обмеженого часовими межами, пошуку інформації та формулювання відповідей на завдання.

Організація дистанційного навчання у поєднанні з відео-лекціями та практичними заняттями на основі коучингу дозволяє розглядати викладача в ролі коуча – персонального тренера, тьютора, функції якого не зводяться до контролю, а спрямовані на супровід, організацію та координацію індивідуальної самостійної роботи майбутніх викладачів. У сучасній вищій школі роль викладача все більше зводиться саме до організації навчально-пізнавальної діяльності студентів. У процесі дистанційного навчання, ми вважаємо, що основне завдання викладача – надати систематичну консультативно-методичну допомогу – допомогти магістранту зорієнтуватися в Інтернет-просторі, оволодіти навичками пошуку, обробки та аналізу інформаційних потоків, надати посилання на необхідні електронні освітні ресурси тощо. Крім того, провідними формами під час опосередкованої взаємодії суб'єктів освітнього процесу є проведення online семінарів, тренінгів

у форматі вебінарів. Для цього використовують як власну платформу дистанційного навчання (якщо вона має таку функцію), або певні відкриті платформи, що знаходяться в мережі Інтернет [6].

Практика організації дистанційного навчання зі здобувачами другого (магістерського) ступеня вищої освіти за ОПП «Християнська педагогіка» спеціальності «Освітні, педагогічні науки» галузі знань 01. «Освіта/Педагогіка» 0.11 в ІМП ДЗВО «Університет менеджменту освіти» свідчить, що така форма навчання полегшує організацію освітнього процесу. При цьому використання електронної пошти, відеозв'язку та хмарних технологій у процесі консультативно-методичної допомоги здобувачам вищої освіти засобами дистанційного навчання надає додаткові можливості викладачу щодо посилення мотиваційної настанови, здійснення коригування навчально-методичного забезпечення самостійної роботи студентів, відстеження динаміки результатів контрольних зрізів та визначення рейтингу студентів з урахуванням результатів фактичного виконання завдань для самостійної роботи.

Підготовка майбутнього викладача християнської педагогіки засобами дистанційного навчання передбачає формування фахівця, здатного ставити перед собою завдання самовдосконалення та саморозвитку; позитивно впливати на духовне життя суспільства. Відповідно до цього, підготовка здобувачів вищої освіти обов'язково повинна бути спрямована на формування його професійної компетентності на засадах духовно-моральних цінностей, що виявляється в готовності здобувача вищої освіти до ефективної реалізації професійної діяльності на християнських засадах, визначає рівень виконання професійної діяльності з позицій духовно-моральних засад та впливає на спроможність і потребу жити за традиційними духовно-моральними нормами. Ключовою проблемою професійної підготовки здобувачів вищої освіти виступає якість їх життя: яке воно є за своїм ідейним змістом, широтою зв'язків з оточуючим довкіллям, впливом на інших людей.

Педагогічна компетентність майбутнього викладача християнської педагогіки на духовних засадах – це здатність вільно володіти як педагогічною термінологією так і термінологією християнської педагогіки; використовувати системний підхід як під час професійної діяльності взагалі так і під час практичного втілення в життя цінностей християнської педагогіки. Також, майбутній педагог закладів вищої освіти вчиться майстерності використання педагогічної техніки та інноваційних технологій взаємодії суб'єктів освітнього процесу задля досягнення визначених результатів опанування предметів духовно-морального

спрямування [7].

Кардинальною відмінністю християнської педагогіки від інших педагогічних галузей є те, що вона безпосереднім своїм пріоритетом передбачає підготовку фахівця до суспільно значущого життя у всьому його розмаїтті. Причому йдеться про життя «тут і тепер», а не лише про його перспективний проект. Загальна ж педагогіка, зокрема дидактика, забезпечуючи пізнання особистістю певних аспектів світу речей за допомогою вивчення відповідних навчальних дисциплін переважно готує особистість до тієї чи іншої предметної діяльності, яка може скласти основу її майбутньої професії. Глибинне осмислення здобувачем вищої освіти своїх духовно-моральних діянь у спектрі їхніх сутнісних наслідків створює дієві умови для свідомого прийняття певної вищої духовно-моральної цінності. Процес занурення здобувача освіти у свої душевні глибини, їх осмислення і перебудова здійснюється під керівництвом викладача, який активізує рефлексивне мислення майбутнього викладача християнської педагогіки та сприяє винесенню його результатів назовні, тобто готує їх експлікацію з метою більшого усвідомлення і надання їм індивідуальної значущості.

Мета освітньо-професійної програми – забезпечити теоретичну та практичну підготовку викладача християнської педагогіки, формуючи професійну компетентність для здійснення ефективної педагогічної діяльності у вищій освіті, шляхом розвитку раніше набутої фахівцем вищої духовної освіти. Освітня складова підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня включає гуманістичну, професійно і соціально-орієнтовану, професійну та практичну підготовку. Сама підготовка ґрунтується на науково-дослідницьких засадах і передбачає написання кваліфікаційної роботи із наступним її захистом. Зазначимо, що кваліфікаційна робота є самостійним науковим дослідженням, на підставі якого, після прилюдного публічного захисту в онлайн-режимі, встановлюється відповідність академічному ступеню магістр. Під час захисту автор доводить свою спроможність самостійного наукового пошуку щодо вирішення дослідницьких завдань та успішної презентації його результатів. Підкреслимо, що у відповідності до Статті 6 Закону України «Про вищу освіту», атестація осіб, які здобувають ступінь молодшого бакалавра, бакалавра чи магістра, здійснюється екзаменаційною комісією, до складу якої можуть включатися представники роботодавців та їх об'єднань, відповідно до положення про екзаменаційну комісію, затвердженого вченою радою закладу вищої освіти [3]. На підставі рішення цієї комісії закладом ухвалюється відповідне

рішення щодо встановлення здобувачеві відповідного ступеня вищої освіти та присвоєння певної кваліфікації. Задля покращення якості написання кваліфікаційної роботи науково-педагогічними працівниками кафедри педагогіки, управління та адміністрування розроблено методичні вказівки до написання магістерських робіт за ОПП «Християнська педагогіка» [8]. З метою забезпечення якості написання дипломної роботи на платформі дистанційного навчання розміщено певні рекомендації та проводяться консультації.

Зміст освітньо-професійної програми підготовки викладача з педагогіки вищої школи передбачає виявлення рівня володіння здобувачами здобутків як світової спільноти науковців так і вітчизняних дослідників у галузі освіти та педагогіки. Провідною особливістю даної програми є поєднання теоретичних надбань із практичним досвідом української вищої школи, з урахуванням християнських традицій. Сам зміст підготовки складається з нормативної (обов'язковий зміст) та варіативної (за вибором закладу та здобувача) частин. Обов'язковий зміст побудований на основі вимог Національної рамки кваліфікацій та освітньо-кваліфікаційної характеристики майбутнього фахівця. Варіативний зміст включає державне замовлення, потреби регіонального ринку праці та спрямований на задоволення освітніх потреб здобувачів освіти. Провідним у варіативній частині є пропозиція закладу вищої освіти, що надає зазначені освітні послуги з підготовки фахівців з християнської педагогіки. Підкреслимо мету освітньо-професійної програми – це підготовка конкурентоспроможних фахівців, які мають нове філософське бачення системи вищої освіти і здатні професійно та інноваційно викладати християнську педагогіку і предмети духовно-морального спрямування у закладах освіти як в Україні так і за її межами [8].

Зупинимось на характеристиці освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти. Вона передбачає розвиток методологічного та науково-теоретичного бачення сутності соціально-педагогічних систем та методами управління ними. Підґрунтям є набуття навичок використання інструментарію наукових досліджень, методами системного аналізу світових освітніх тенденцій і здобутків, орієнтація на співробітництво як із вищими закладами освіти так і з інституціями Національної академії педагогічних наук України, зарубіжними партнерами як у науковій так і в освітній сфері. Володіння прийомами використання методів та форм професійної діяльності забезпечить майбутнього фахівця певним успіхом професійної діяльності. Особливо під час використання ІТ у співпраці здійснення грантової діяльності [9].

Організація освітнього процесу здобувачів вищої освіти з християнської педагогіки здійснюється за очною та заочною (дистанційною) формою. Безпосередньо кожна навчальна дисципліна має очне навчання і під час самостійного опанування студентами навчального матеріалу їх переводять на платформу дистанційного навчання ДЗВО «Університет менеджменту освіти» (URL: <http://dn.umo.edu.ua>).

Навчальні дисципліни, які забезпечують цикл професійної та практичної підготовки, це: «Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні», в межах якої формується новий зміст філософії та розглядаються питання теорії і практики вищої освіти, необхідні для життєдіяльності закладів вищої освіти нормативні документи; «Педагогічна та професійна психологія», за якою надаються інформаційні аспекти загальної психології діяльності та вивчаються детально методики мотивації навчання; «Психофізіологічний тренінг» доводить необхідність корекції та формує у здобувачів навички корекційної діяльності психофізіологічного стану особистості; «Моделювання освітньо-професійної діяльності та підготовки фахівця» розкриває питання моделювання взаємодії суб'єктів освітнього процесу навколо визначеного змісту навчання; «Системний підхід у вищій освіті» обґрунтовує сутність діяльності закладу вищої освіти як соціально-педагогічної системи, визначає особливості управління ним; «Педагогічний контроль в системі освіти» надає здобувачеві інструменти педагогічного вимірювання, відпрацьовує навички щодо складання тестових матеріалів і обробки результатів тестування, містить питання психодіагностичних вимірів та їх організаційно-технічне забезпечення; «Дидактичні системи у вищій освіті та технології навчання» вивчають різні системи організації освітнього процесу та обґрунтовують їх актуальність та ефективність, розкриваються механізми оцінки діяльності здобувачів та їх навчальних результатів; «Інформаційні технології в освіті» – це дисципліна, що вивчається тільки за допомогою ІТ, розкриває сутність інформаційно-дидактичного забезпечення якості як підготовки здобувачів так і проміжних результатів освітнього процесу; «Соціальна та екологічна безпека діяльності» описує підходи до організаційно-методичного забезпечення захисту професійної діяльності особистості; «Професійна педагогічна практика» спрямована на формування основних професійних рис педагога закладу вищої освіти; «Організація і управління навчально-виховним процесом» відпрацьовує навички успішної організації освітнього процесу та механізмів контролю за станом його перебігу.

Варіативний зміст Програми – це комплекс навчальних дисциплін за вибором закладу вищої освіти, а саме Інститутом менеджменту та

психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти», та вибором здобувачів вищої освіти. Наприклад, це такі навчальні дисципліни як: «Основи християнської моралі і етики», «Методика викладання предметів духовно-морального спрямування», «Основи християнського навчання і виховання», під час яких відбувається формування та розвиток християнської моралі майбутнього фахівця, плекання його духовності, людяності, милосердя, доброчесності, працьовитості на засадах духовно збагаченої особистості, яка б усвідомлювала свою відповідальність перед Україною і народом.

Дистанційна форма навчання з християнської педагогіки сприяє постійному оновленню змісту та формуванню у здобувачів освіти сенсожиттєвих проектів перебування у довкіллі, сприяє формуванню духовно-моральних цінностей особистості, створенню правильних уявлень про оточуюче середовище, взаємозв'язок подій та їх наслідків у світі, формуванню високих духовних якостей. Тематичне спрямування навчальної дисципліни пов'язано з історією християнства, культурою, етикою і мистецтвом географічного розташування закладу, з народознавством, довкіллям та ін.

Наша ключова наукова позиція полягає в наступному. Традиційна педагогіка розглядала проблему освіти і навчання під кутом зору морального насичення навчального змісту незалежно від його спрямованості: буде він гуманітарним чи природничим. Натомість нами утверджується ідея етичного одухотворення всього навчального матеріалу. Вона є, на нашу думку, методичною конкретизацією сучасної методологічної позиції – розглядати наукові знання як цінності. Одухотворенню підлягають перелічені пізнавальні продукти, головним чином різноманітні знання і пізнавальні чи предметно-перетворювальні дії, які за своїм змістом виявляються конкретними, «заземленими». Доки вони існують відчуженими, тобто зберігаються у формі наукового чи навчального тексту (підручника), ніякої мови про їхнє одухотворення вести неможливо. Процес одухотворення може розпочатися лише тоді, коли здобувач вищої освіти стане у пізнавальне відношення до того чи іншого навчального матеріалу і набуде певних знань, умінь, способів дій, компетенцій.

Підкреслимо особливості змістовного наповнення платформи дистанційного навчання, що спрямована на реалізацію освітньо-професійної програми. Основний напрям – це опрацювання змісту християнської педагогіки, шляхом опанування основами християнської моралі, духовності, етики і, безпосередньо, християнської теології, які

необхідні для формування професійної компетентності викладача християнської педагогіки у вищій школі. Використання платформи дистанційного навчання забезпечує перевірку знань майбутніх фахівців з питань нормативно-правового забезпечення викладання дисциплін духовно-морального спрямування у вищій школі, з питань як безпеки життєдіяльності людини в оточуючому середовищі так і з питань про сучасні технології, методи та методики викладання християнської педагогіки тощо. Використання дистанційної форми навчання забезпечує формування у майбутніх фахівців цифрової культури викладацької діяльності через навчання їх використовувати різні форми та методи проведення контрольних заходів перевірки стану рівня навченості здобувачів освіти засобами ІТ. Крім того, ведення форуму, блогу, спілкування у чатах на платформі дистанційного навчання, готує майбутніх педагогів до інноваційної професійної діяльності, яка, насамперед, спрямована на відродження цінностей як загальнолюдських так і національних, особливо в умовах становлення ринкових відносин у суспільстві. Підкреслимо, що вищезазначене сприяє надає уявлення здобувачам вищої освіти сутності християнської педагогіки взагалі і педагогіки вищої школи зокрема, формує їх ставлення до християнських традицій, спираючись на які, можна відродити цінності духовно-морального виховання підростаючого покоління через узгодження певних етичних настанов у різних релігійних віровченнях, що забезпечить духовне зростання українського суспільства [10].

Одухотворенню навчального матеріалу належить допоміжна роль у духовному зростанні всіх учасників освітнього процесу. Одухотворення знань є процесом встановлення здобувачем вищої освіти зв'язку кожного окремого знання чи дії з вищою духовною цінністю, і надання таким чином цим навчальним надбанням особистісної значущості. По-іншому, здобувач вищої освіти повинен вносити у будь-який навчальний матеріал вищий духовний сенс, підпорядковувати, як говорять, матерію духу – власній духовності: діяльній любові, добросовісності, безкорисливості, справедливості, вірності, великодушності, милосердю, чесності тощо. Загалом у навчальних знаннях та способах дій можуть кристалізуватися наведені вищі духовні чесноти. Викладач у процесі одухотворення навчального матеріалу має використовувати наступні педагогічні прийоми: пораду, показ, нагадування, умовляння, розкриття, роз'яснення. Наприклад, педагог роз'яснює, що великі наукові досягнення ґрунтуються на духовній основі: інтелектуальній совісті, дисципліні пізнання, особистісній мужності, саможертвності, а не тільки творчій обдарованості вченого.

Ми погоджуємось з І.Бехом про те, що «істотним недоліком інтелектуально-моральної педагогіки є те, що вона трактує кожен навчальний предмет ізольовано. Тому за такого тлумачення важко, по-перше, говорити про навчальну діяльність як цілісне утворення. По-друге, ця педагогіка не пов'язує наслідки навчальної діяльності з теперішнім і майбутнім життям молодого людини. Інтелектуально-моральна педагогіка своїми виховними можливостями може сформувати лише незалежні одна від одної добродієвності, вона здатна завжди діяти тільки на окремі недоліки і заохочувати окремі особистісні властивості. У кінцевому підсумку ця педагогіка розчленовує особистість замість того, щоб синтезувати її й призводити до цілісності. Інтелектуально-духовна педагогіка – це життєва педагогіка, оскільки ставить будь-яке знання у зв'язок з дійсним життям. Більше того, вона створює умови для загального зв'язку усіх аспектів життя. І головним при цьому є те, що тут може бути досягнутий найвищий сенс особистості: мистецтво духовно спрямованого життя» [1].

Провідним завданням організації освітнього процесу за заочною (дистанційною) формою навчання є формування здатності майбутнього викладача християнської педагогіки організовувати власну науково-педагогічну діяльність на християнських засадах та провадити виховну роботу зі здобувачами вищої освіти на засадах духовно-морального виховання. На сайті ДЗВО «Університет менеджменту освіти» (<http://umo.edu.ua/navchaljni-disciplini-kafedri-pvsh2/khristijanska-dukhovnistj>) розміщено опис сутності фахової компетентності майбутніх викладачів. А саме: відповідно до змісту освітньо-професійної програми «Християнська педагогіка» здобувачі повинні набути фахові компетентності: знання та розуміння основних понять християнської духовності; системних принципів; особливостей функціонування системи вищої освіти як елементу соціокультурного середовища суспільства та компоненту (підсистеми) освіти України; складові функціонального середовища вищої освіти; принципів функціонування та розвитку системи вищої освіти на християнських засадах; концептуальних засад розвитку потенціалу закладу вищої освіти (ЗВО) України в умовах глобалізації; закономірностей та принципів педагогічного процесу як системи; особливостей системної організації науково-дослідної діяльності; наукових підходів, закономірностей та принципів управління сучасним закладом вищої освіти; вимог системного підходу до керівництва трудовим колективом; систем організації освітнього процесу у ЗВО; особливостей системи управління духовно орієнтованою освітою у вищій

школі; застосування знань на практиці: уміти характеризувати систему вищої освіти на християнських засадах; визначати особливості ЗВО як соціально-педагогічної системи та об'єкту управління християнської духовності; визначати вплив християнської духовності, зовнішніх та внутрішніх чинників на досягнення мети діяльності ЗВО; використовувати теорію і практику християнської духовності до організації управлінської, науково-педагогічної діяльності та виховної роботи зі студентами; впроваджувати/використовувати систему фінансово-економічних, організаційно-педагогічних та соціально-психологічних методів управління ЗВО; використовувати відповідну термінологію з дисципліни в усній та письмовій формах та різні комунікаційні стилі (неофіційний, офіційний та науковий).

Навчальна дисципліна «Теорія християнського навчання і виховання», де розглядаються основи організації освітнього процесу, сприятливого для формування морально-етичної та естетичної культури фахівця, який має бути спроможним до викладання таких світоглядних дисциплін, як філософія, християнська етика та ін. Саме спрямування освітнього процесу на формування у здобувачів освіти почуття людської гідності, сенсу та вартості життя; формування та розвиток моральних цінностей через любов до людей, життя, Батьківщини, Бога та ін. Тобто, через залучення учасників освітнього процесу до створення власної системи загальнолюдських цінностей на християнських цінностях та національних традиціях. Особливе місце під час підготовки здобувачів вищої освіти за ОПП «Християнська педагогіка» займає методологія та організація наукових досліджень. Зазначена дисципліна формує навички наукового пошуку у студентів і забезпечує розуміння сутності педагогічного дослідження й знайомить комплексом методів науково-педагогічного пошуку. У дистанційному режимі здобувачі вищої освіти розглядають основні етапи дослідження, здійснюють апробацію розроблених методів, обмінюються досвідом. Для розвитку навичок отримання інформації про стан досліджуваного явища на платформі дистанційного навчання студенти вчаться створювати опитування та анкетування засобами online конструкторів. Побудова запитань у завданнях такого типу забезпечують розвиток дослідницьких умінь майбутніх фахівців з християнської педагогіки

А така дисципліна як «Методика викладання навчальних дисциплін духовно-морального спрямування», що присвячена основам викладання предметів духовно-морального спрямування, зокрема, як навчити студентів християнської моралі, правил життя згідно Біблії тощо засобами

дистанційного навчання забезпечує довготривале відпрацювання навичок моделювання змісту освіти. Підкреслимо, що метою навчальних дисциплін духовно-морального спрямування є формування християнських моральних чеснот.

Зазначимо результативність та об'єктивність здійснення моніторингу якості вищої освіти на платформі дистанційного навчання. Саме через оцінювання відповідей на тестові запитання, написання відгуків на повідомлення викладача дозволяє здійснювати проміжний та підсумковий контроль (стобальна система). Зазначимо, що в Університеті діє «Положення про організацію освітнього процесу в Університеті менеджменту освіти» й оцінювання відповідей здобувачів вищої освіти відбувається на його підставі, що дозволяє отримувати об'єктивні дані про стан перебігу освітнього процесу. Разом із тим, необхідно підкреслити, що після завершення навчання за освітньо-професійною програмою, здобувачі можуть продовжити навчання за освітньо-науковою програмою на здобуття доктора філософії, чи отримати додаткову освіту саме це забезпечує академічні права випускників зазначеної Програми, після завершення якої магістри можуть здійснювати наукову та викладацьку діяльність і як викладачі університетів або інших закладів вищої освіти (ДК 003:2010 Підклас КП 2310) так і в органах управління освітою різних рівнів. Також, вони можуть працевлаштуватися в певних організаціях і установах, діяльність яких пов'язана з професійною підготовкою педагогічних та управлінських кадрів з можливістю обіймати посаду: викладача; наукового співробітника; лектора; методиста закладів освіти загальноосвітнього та професійного (професійно-технічного) спрямування; завідуючого навчальною лабораторією; майстром виробничого навчання та ін.

Пам'ятатимемо, що ідеальний образ фахівця мають демонструвати здобувачам вищої освіти конкретні викладачі. Однак останні значно втрачають у своєму дорослому житті означений образ. Їхнє життя дедалі більше стає лише функціонуванням, оскільки технологізується. Тож слід культивувати новий спосіб життя, який би був пов'язаний з необхідністю цілісного розвитку, а не тільки функціонування, і до якого має прагнути майбутній фахівець. Такими є вимоги нового типу цивілізації, у якому професійне функціонування вже не є достатнім. Професіоналізм обертається вдосконаленням і розвитком.

6. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ / CONCLUSIONS AND PROSPECTS FOR FURTHER RESEARCH

Підсумовуючи вищезазначене зауважимо, що проведене дослідження підготовки здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Християнська педагогіка» в ДЗВО «Університет менеджменту освіти» підкреслює її актуальність і доцільність. Саме її запровадження сприятиме формуванню і розвитку здобувачами вищої освіти духовної зрілості, набуттю навичок використання ІТ як професійній діяльності так і в повсякденному житті. Нині у результаті наукових пошуків образ ідеальної духовної зрілості пропонується трактувати у єдності якостей самостійності та духовно-моральної відповідальності. Є підстави констатувати, що освоєння форм самостійності й відповідальності відбувається поза освітньою системою, а освіта – поза системою одухотворення. Якраз на зняття цієї суперечності мають бути спрямовані наші інноваційні зусилля. Тут, по-перше, слід зняти жорсткий нормативний імператив освітнього процесу, створити реальний простір для культивування самостійності, а значить і різноманітної творчості для здобувачів освіти. По-друге, перетворити систему мотивації їхнього процесу навчання, зробити його по-справжньому олюдненим, одухотворяючи кожен навчальний предмет на засадах означеної відповідальності у контексті майбутнього досконалого духовно зрілого життя як вищої цінності.

Пріоритетним напрямом подальших досліджень стає вибір форм, методів і технологій розвитку навичок професійної діяльності майбутнього викладача християнської педагогіки з організації дистанційного навчання. Також, як перспектива подальших досліджень може бути доведення ефективності дистанційного навчання від якості освітньо-професійної програми, змісту навчальних дисциплін та використання електронних навчальних матеріалів. Безпосередньо, необхідно провести дослідження щодо обґрунтування лінійної залежності якості підготовки здобувачів вищої освіти від рівня майстерності викладачів, які беруть участь у цьому процесі та налагодженої, успішної взаємодії усіх суб'єктів освітнього процесу, яка відбувається, зокрема, у дистанційному режимі. Забезпечення необхідного рівня професійної компетентності педагогічних кадрів вищої освіти стає одним з основних завдань неперервної педагогічної освіти.

Перспективи подальших досліджень. Метою подальших досліджень є розробка та впровадження в освітній процес вищої школи нової моделі підготовки майбутніх фахівців, орієнтація на особистість здобувача вищої освіти, формування і розвиток духовної зрілості

здобувачів вищої освіти як один із пріоритетних напрямів освітнього менеджменту. Одухотворення змісту вищої освіти аж ніяк не означає його спрощення: навпаки воно повинно бути по-справжньому науковим, але якими науковими засобами цього можна досягти. У професійному тезаурусі здобувачів вищої освіти за ОПП «Християнська педагогіка» є такі провідні категорії як духовний науковий світогляд, духовне наукове мислення, духовні наукові знання, здібності. Цю методологічну матрицю ми накладаємо на існуючу освітню систему, щоб якісно реалізувати зміст християнської педагогіки і правильно втілити у професійній діяльності. Здобувачі вищої освіти є потенційною елітою християнської спільноти в цілому, яка акумулює у своїх ідеях концепти майбутніх політичних, культурних і економічних перетворень у суспільстві. І від того, які ціннісні орієнтири сформуються у студентства сьогодні, багато в чому буде залежати перспектива розвитку української держави у майбутньому. На часі також вирішення актуальних проблем організації особистісного, культурного, духовно-морального самовизначення здобувачів освіти, яке має ґрунтуватись на ідеях християнства. Наголосимо, що ступінь духовно-морального зростання і духовної зрілості у процесі підготовки майбутніх фахівців може бути різним. Тож завдання організації освітнього процесу у вищій школі полягає у тому, щоб підняти його якомога вище. Це вимагає створення найбільш сприятливих умов (і зовнішніх, і внутрішніх), коли здобувачі вищої освіти стають у активну позицію і набувають індивідуально-особистісної спрямованості. У цілому ж лише та професійна підготовка матиме широкі горизонти, яка практично утверджуватиме свою культуру і духовну сутність.

7. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ / REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

- [1] І. Д. Бех, *Особистість на шляху до духовних цінностей*. Київ – Чернівці, Україна: «Букрек», 2018, 320 с.
- [2] В. Биков, «Технології хмарних обчислень, ІКТ-аутсорсінг та нові функції ІКТ-підрозділів навчальних закладів і наукових установ», *Інформаційні технології в освіті*, Вип. 2(10), с. 8–23, 2010. [Електронний ресурс]. Доступно: <http://ite.kspu.edu/issue-10/p-8-23>
- [3] Верховна Рада України. (2014, Лип. 01). *Закон України № 1556-VII, «Про вищу освіту»*. [Електронний ресурс]. Доступно: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
- [4] Л. Л. Ляхоцька, «Дистанційне навчання як інноваційна технологія в системі підвищення кваліфікації керівних і педагогічних кадрів»: *на*

Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. Неперервна освіта в Україні: стан, проблеми, перспективи (Умань, 2015, 24 квіт.). Умань, Україна, 2015.

- [5] В. В. Олійник, В. О. Гравіт, та Л. Л. Ляхоцька, «Дистанційне навчання в післядипломній освіті», *Сучасний стан і світові тенденції розвитку дистанційної освіти (Інформаційно-аналітичні матеріали)*, П. М. Таланчука, Ред. Київ, Україна: Ун-т «Україна», 2010, с. 76.
- [6] В. А. Рябов, «Використання відкритих платформ для проведення online семінарів, тренінгів у форматі вебінарів», *Вісник післядипломної освіти: зб. наук. праць*, Вип. 9(22), ч. 1, с. 205–213. [Електронний ресурс]. Доступно: <http://umo.edu.ua/visnik-pisljadiplomnoji-osviti---poperedni-vidannja-arkhiv>
- [7] І. Л. Сіданіч, «Управління підготовкою майбутніх викладачів християнської педагогіки у вищій школі», *Electronic journal «The theory and methods of educational management»*, Edit. 2(16), 2015. [Електронний ресурс]. Доступно: <http://umo.edu.ua/katalogh-vidanj/electronic-journal-the-theory-and-methods-of-educational-management-edition-2-16-2015>
- [8] З. В. Рябова, І. І. Драч, Н. О. Приходькіна та ін., *Теоретичні та методичні засади управління підготовкою фахівців з педагогіки вищої школи на основі компетентнісного підходу в межах європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу.* Київ, Україна: Альфа-Реклама, 2014.
- [9] ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», *Навчально-науковий ін-т менеджменту та психології: офіційна сторінка.* [Електронний ресурс]. Доступно: <http://umo.edu.ua/institutes/imp>
- [10] І. Сіданіч, та О. Кислашко, *Християнська педагогіка.* Київ, Україна: Духовна вісь, 2015.

FEATURES OF THE ORGANIZATION OF THE EDUCATIONAL PROCESS OF THE APPLICANTS OF EDUCATIONAL-PROFESSIONAL PROGRAM «CHRISTIAN PEDAGOGY»

Iryna Sidanich,

Doctor of Sciences in Pedagogy (Dr. Hab.), associate professor,
Professor of the Department of Pedagogy, Administration
and special education Educational and Scientific Institute
of Management and Psychology
SIHE «University of Educational Management».
Kyiv, Ukraine.

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-0645-6781>
2363395@ukr.net

Abstract. Training of higher education seekers, today, is a state priority and requires a quality approach to its organization, especially in the development of information technology. Analysis of the problem of formation of spiritual values shows that this is one of the priorities of the educational system of the XXI century, higher education institutions are obliged by their status to professionally train not only graduates, but also to educate spiritually developed citizens. Such a mutually beneficial combination can be considered one of the most important factors in the renewal of spiritual values. The article considers the peculiarities of training higher education seekers at the second (master's) level of higher education, reveals the content of the educational-professional program «Christian Pedagogy», emphasizes that today's conditions contribute to the reorientation of the educational process from knowledge to competence and competence. The relevance and necessity of using distance learning are substantiated, the peculiarities of training are revealed and the competencies that future teachers of Christian pedagogy in higher education will possess are described. Promising areas of training through the active use of modern computer, network or mobile technologies in the educational process of higher education are identified. The separate tasks for independent work of applicants of higher education of the second (master's) level which are developed on a competence basis taking into account interdisciplinary communications and provide performance in a remote mode are analyzed. The essence is revealed and examples of distance learning of higher education seekers are given. In particular, the developed system of information support of distance learning and placement of educational material on the platform of distance learning SIHE «University of Education Management» is described. It is noted that the automation of the main functions of the management of the educational process of higher education seekers in the remote mode contributes to ensuring the quality of educational services by higher education institutions.

Keywords: training of applicants for higher education; competence paradigm; Distance Learning; educational and professional program; spiritual values.

ОСОБЕННОСТИ ОРГАНИЗАЦИИ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА СОИСКАТЕЛЕЙ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ ПО ОБРАЗОВАТЕЛЬНО- ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПРОГРАММЕ «ХРИСТИАНСКАЯ ПЕДАГОГИКА»

Сиданич Ирина Леонидовна,

доктор педагогических наук, доцент,
профессор кафедры педагогики, администрирования
и специального образования

Учебно-научного института менеджмента и психологии
ГУВО «Университет менеджмента образования».

Киев, Украина.

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-0645-6781>
2363395@ukr.net

Аннотация. Подготовка соискателей высшего образования, на сегодня, является государственным приоритетом и требует качественного подхода к ее организации, особенно в условиях развития информационных технологий. Анализ проблемы формирования духовных ценностей свидетельствует о том, что это является одним из приоритетных направлений образовательной системы XXI века, высшие учебные миры по своему статусу обязаны профессионально готовить не только дипломированных специалистов, но и воспитывать духовно развитых граждан. Такое взаимовыгодное сочетание можно считать одним из важнейших факторов обновления духовных ценностей. В статье рассматриваются особенности подготовки соискателей высшего образования на втором (магистерском) уровне высшего образования, раскрывается содержание образовательно-профессиональной программы «Христианская педагогика», отмечается, что условия настоящего способствуют переориентации образовательного процесса парадигмы обучения на деятельностный и компетентностный. Обосновывается актуальность и необходимость использования дистанционной формы обучения, раскрываются особенности подготовки и описываются компетентности, которыми будут обладать будущие преподаватели христианской педагогики в высшей школе. Определяются перспективные направления подготовки путем активного использования современных компьютерных, сетевых или мобильных технологий в образовательном процессе высшей школы. Проанализированы отдельные задания для самостоятельной работы соискателей высшего образования второго (магистерского) уровня,

разработанные на компетентностной основе с учетом межпредметных связей и предусматривающие исполнение в дистанционном режиме. Раскрывается сущность и приводятся примеры дистанционного обучения соискателей высшего образования. В частности, описывается разработана система информационного обеспечения дистанционного обучения и размещения учебного материала на платформе дистанционного обучения ГУВО «Университет менеджмента образования». Отмечается, что автоматизация основных функций управления образовательным процессом соискателей высшего образования в дистанционном режиме способствует обеспечению качества предоставления образовательных услуг учреждением высшего образования.

Ключевые слова: подготовка соискателей высшего образования; компетентностная парадигма; дистанционное обучение; образовательно-профессиональная программа; духовные ценности.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

- [1] I. D. Bekh, *Osobystist na shliakhu do dukhovnykh tsinnosti*. Kyiv – Chernivtsi, Ukraina: «Bukrek», 2018, 320 s.
- [2] V. Bykov, «Tekhnolohii khmarnykh obchyslen, IKT-autsorsinh ta novi funktsii IKT-pidrozdiliv navchalnykh zakladiv i naukovykh ustanov», *Informatsiini tekhnolohii v osviti*, Vyp. 2(10), s. 8–23, 2010. [Elektronnyi resurs]. Dostupno: <http://ite.kspu.edu/issue-10/p-8-23>
- [3] Verkhovna Rada Ukrainy. (2014, Lyp. 01). Zakon Ukrainy № 1556-VII, «Pro vyshchu osvitu». [Elektronnyi resurs]. Dostupno: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
- [4] L. L. Liakhotska, «Dystantsiine navchannia yak innovatsiina tekhnolohiia v systemi pidvyshchennia kvalifikatsii kerivnykh i pedahohichnykh kadriv»: na Mizhnar. nauk.-prakt. Internet-konf. Neperervna osvita v Ukraini: stan, problemy, perspektyvy (Uman, 2015, 24 kvit.). Uman, Ukraina, 2015.
- [5] V. V. Oliinyk, V. O. Hravit, ta L. L. Liakhotska, «Dystantsiine navchannia v pisliadyplomnii osviti», *Suchasnyi stan i svitovi tendentsii rozvytku dystantsiinoi osvity (Informatsiino-analitychni materialy)*, P. M. Talanchuka, Red. Kyiv, Ukraina: Un-t «Ukraina», 2010, s. 76.

- [6] V. A. Riabov, «Vykorystannia vidkrytykh platform dlia provedennia online seminariv, treninhiv u formati vebinariv», *Visnyk pisljadypломnoi osvity: zb. nauk. prats*, Vyp. 9(22), ch. 1, s. 205–213. [Elektronnyi resurs]. Dostupno: <http://umo.edu.ua/visnyk-pisljadiplomnoji-osviti---poperedni-vidannja-arkhiv>
- [7] I. L. Sidanich, «Upravlinnia pidhotovkoiu maibutnikh vykladachiv khrystyianskoi pedahohiky u vyshchii shkoli», *Electronic journal «The theory and methods of educational management»*, Edit. 2(16), 2015. [Elektronnyi resurs]. Dostupno: <http://umo.edu.ua/katalogh-vidani/electronic-journal-the-theory-and-methods-of-educational-management-edition-2-16-2015>
- [8] Z. V. Riabova, I. I. Drach, N. O. Prykhodkina ta in., *Teoretychni ta metodychni zasady upravlinnia pidhotovkoiu fakhivtsiv z pedahohiky vyshchoi shkoly na osnovi kompetentnisnogo pidkhodu v mezhakh yevropeiskoi kredytno-transfernoi systemy orhanizatsii navchalnoho protsesu*. Kyiv, Ukraina: Alfa-Reklama, 2014.
- [9] DVNZ «Universytet menedzhmentu osvity», *Navchalno-naukovyi in-t menedzhmentu ta psykholohii: ofitsiina storinka*. [Elektronnyi resurs]. Dostupno: <http://umo.edu.ua/institutes/imp>
- [10] I. Sidanich, ta O. Kyslashko, *Khrystyianska pedahohika*. Kyiv, Ukraina: Dukhovna vis, 2015.

*Стаття надійшла до редакції
20 липня 2020 року*